

Hétfői Napló

Előfizetési díj:
 Egész évre 160.—, negyed évre 40.—, 1 óra 15.— korona

POLITIKAI HETILAP.
 MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL.

Szerkesztőség: VIII., RÖCK SZILÁRD-UTCA 3.
 Kiadóhivatal: VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8. SZÁM.

„Nem akarunk Balkánt“

Haller István beszéde a kormányzó névnapján

— A Hétfői Napló tudósítójától. —
 A kormányzó nevenapja alkalmából szép ünnepséget rendeztek vasárnap délelőtt a Turul Szoborban tömörült bajtársi egyesületek a Vigadó nagytermében, amelyen társadalmi életünknek sok előkelősége jelent meg. Az ünnepséget a Himnusz elénekése vezette be, majd Haller István vallás- és közoktatásügyi miniszter mondott ünnepi beszédet.

Beszédét azzal kezdte, hogy a múlt héten történt, hogy a francia kamarában s az angol parlamentben is hangok emelkedtek, amelyek azt mondták, hogy a tőpédátelek helyre kell hozni, az igazságtalanságokat meg kell szüntetni, mert addig nem lesz béke. Igaz, hogy furcsa uton keresik az igazságot. Azt mondják, hogy a minket környező népeket ki kell engesztelni, hogy tegyenek le az ellenünk irányuló gyűlöletről. Ez téves ut! Nem azokat kell kiengesztelni, akik rabolták tőlünk, minket kell kiengesztelni, nekünk kell elégtételt adni, mert mi vagyunk a megbántottak, mi vagyunk a kiraboltak! Bizonyítsuk be, hogy mi nem akarunk itt Balkánt. Nekünk be kell bizonyítani, hogy mi rendet, fegelmet, vagyont és életbiztonságot akarunk, mi a munka gyümölcsét vedeni akarjuk! Nekünk be kell bizonyítani, hogy számunk között a Balkánhoz, az anarchiához, az immorálisához, a puccsához és a rendtelenséghez.

— A második kötelességünk, hogy igyekezzünk magunkat megismertetni. Ezt a munkát az intelligenciának kell elvégeznie. Ennek a munkának rendszeresnek, céltudatosnak, minél erősebbnek és minél csendesebbnek kell lenni. Akkor, amikor azokat az akadályokat kellett legyőzni, amelyek útjában állottak a keresztény és nemzeti eszme felszárkoltörésének, akkor szükség volt zafra, erőszakra, forradalmi lázra! De most, mikor ezen túl vagyunk, most a céltudatos berendezkedés következik, a gondolatosság, a nyesegetés. Egyszóval el kell következnie a napszámos-, a hétköznapi munkának, amelyet mindenkinek külön-külön kell elvégeznie.

— Az eszközeink meg ehhez a munkához az erőnek a koncentrációja, a hadsereg, amelynek ébren kell tartania a magyar vitézi erényt. Ezért most, amikor nevenapját ünnepelek egy katondnak, hálás szívvel kell megemlékeznünk azokról, akik a munkának a másik felét végzik, azt a felét, amelyet egy hadsereg teremtésével kell elvégezni. Annak, aki ezt a munkát megkezdte, ma valamennyien hálaival tartozunk és háliját le fogja írni a történelem is. Mi azt kívánjuk neki, hogy lassa ezt a hadsereget meg egyszer jöni azokon a végeken, amelyekről a polgári társadalom nem akar és nem tud alszakadni.

A beszéd után Szentistván Julliska kurucenótákat énekelt, Bakó László hazafias irredatá-verseket szavalt nagy hatásal, majd Corodini Margit zongoraművésznő játszott el néhány szerzeményt.

Szenzációs fordulat a Heller ügyben

Lukátsovits Magda öngyilkossága — Menekülés a kihallgatás elől — A rendőri nyomozás új izgalmai — Felényképezték a véres ujjnyomot Weiss Annie lakásán

A rejtelmes bűnügy, amely immár tizenkettődik napja az izgalmas részletek fantasztikus tömeget vitte a nyilvánosság elé, vasárnapra új szenzációval szolgált. Weisz Annie halálának bonvadalmi nyomozásában az egyik főszereplő: Lukátsovits Magda Heller Róbert ltkörnéje és a Madame társ-szerkesztője öngyilkos kísérletei követt el. revolverrel melbelőtte magát s most a Pajor-szanatóriumban vídik a halállal.

Lukátsovits Magda öngyilkos kísérlete még inkább bonvolthta leszi a titokzatos bűnügyet, amely eddig is a meglepő fordulatok egész seregével szolgált a most valósággal konszernációt idézett elő a rendőrségen is.

Lukátsovits Magda szerepe Weisz Annie bűnügyében

Ismeretes, hogy Weisz Annie rejtelmes halála ügyében a rendőrség nyomozása napokig tartó kihallgatások, vallatások és kitalások során arra a következtetésre jutott, hogy november közhejőidőknél nem egyszerű öngyilkosság, hanem minden valószínűség szerint büntény történt a Népszínházutca 27. számú házban. A nyomozás ebben az irányban fejlődött ki és Heller Róbert valamint Heller Simonné letartóztatásával véződött. Az utabbi bírói szemle, amely szombaton délután volt a helyszínen, a nyomozás adataival szemben öngyilkosság esetét látta fenforogni s a rendőrség fel is figyelmeztelte a kutatókat, amelyeknek folytatásá a ma megtartandó honcölés, enedmenyétől tette függővé. A kihallgatások során a rendőrség többször kihallgatta a Madame alkalmazottait, közöttük Lukátsovits Magdát is, hogy tisztázza a hárommilliói csalás és az állítólagos gyilkosság részleteit.

Heller Róbert Lukátsovits Magdával bizalmas viszonyban volt, feltételezte tehát a nyomozás, hogy tudhat a Heller Róbert és Weisz Annie között kifejlődött üzleti kapcsolatokról is. Többszörös kihallgatása azért is szükséges váll, mert Lukátsovits Magda is látta a haláleset napján este azt a bizonyos gyászkeretes levelet, amelyről megállapították, hogy Weisz Anniek nem az eredeti levele, hanem hamisítvány. Ezekre a részletekre vonatkozóan is többször kihallgatták.

„Nem bírom az izgalmakat.“

A fiatal leány beteggé tették az izgalmak. A hatalmas bűnügy forgatagába került s idegzetelt a folytonos kihallgatások, vallatások annyira megviselték, hogy négy nap óta állandóan ágyban fektették s csak akkor hagyta el a szülői lakását, amikor a rendőrségre idézték. Legutóbb szombaton délben hallgatták ki.

Lukátsovits Magda szülőinek lakásán a Hunyady-utca 54. számú házban lakott. Édesapja az ismert butorgyáros, a telepe is itt van a Hunyady-utcaiban. Hugának, Lukátsovits Ilynek vártán és tragikus halála óta a szülői hályványozták Magdát s fokozottan ügyeltek rá, amióta a rejtelmes bűnügyben a nyomozás neki is szerepet

juttatott, aggódva vigasztalták, amikor szombatn már teljesen elkeseredetten emlegette:

— Nem bírom tovább az izgalmakat! Meglútlótok, elpusztultok!

Szombaton délben, amikor a foka-pítványágról, ahol Kiss István rendőrtanáncos ismétellen kihallgatta hazatért, ismét átgyna keset. Panaszkodott, hogy beteg. Az izgalmak annyira hatoltak rá, hogy eszméletét is elvesztette.

Magda kisasszonyt keresem . . .

Dr. Kiss István rendőrtanáncos vasárnap reggel utasított adott arra, hogy a bűnügy családi részének egyes momentumára vonatkozóan kihallgatásra rendeljek újra a Madame több alkalmaszóltját, közöttük Lukátsovits Magdát és Bíró János rajzoltát is. Dél tizenkét órákor egy detektív ment Lukátsovits Magdát a Hunyady-utca 54. számú házába. A család mindegyik tagja ottlon tartózkodott, a butorgyáros, a felesége, Magda és Magda öccse Jenő, aki apja üzletét vezeti.

Ebédhez készültek. Lukátsovits Magda a hallból nyíló hálófülkében ágyban fektött. A detektív belépett és ezt mondta:

— Magda kisasszonyt keresem . . . Tudta mindenki, miről van szó.

Az öngyilkosság

Az öreg Lukátsovits a hálószobába felé indult. Ezen a percben fegyverdörrenés hangzott, utána nyomban síkollás. Berohantak a szomszédos szobába, a kétségbeeselt szülők és a detektív. Lukátsovits Magda vérző mellett, sapátján nyult el az ágyon, meg eszméletlenül volt, előtte a földön hevert a revolver, amellyel melbelőtte magát. Főléje hajlott megrendülten:

— Nem bírtam ezt a hájszt! — sutlotta azután elveszítette eszméletét.

Riadtan siettek orvosért, majd a mentők segítségét kérték. A mentők kivonultak, megvizsgálták Lukátsovits Magdát s a család kívánságára a Pajor-szanatóriumba szállították.

A szanatórium első emeletén, a kilences számú szobában helyezték el Lukátsovits Magdát. A revolver golyója bennmaradt a sebben. Röntgenen fogják megvizsgálni. Dr. Rácz István főorvos véleménye szerint a sebesült rendkívül súlyos.

Vasárnap délután a Pajor-szanatóriumban megjelent Szlovák rendőrfogalmazó, hogy kihallgassa Lukátsovits Magdát. Kihallgatásra azonban nem kerülhetett sor, mert a leány nem nyerte vissza eszméletét s állapota egyébként is súlyos.

Újabb rendőri szemle Weisz Annie lakásán

Vasárnap délben újabb rendőri szemle volt Weisz Annie Népszínház-szobai lakásán. Ezen a szemlén résztvettek: Czibor Ferenc detektívőnök vezetésével Sárközy Sándor és Argyal László főfelügyelők és Schiffer rendőrtanáncos, aki a dektioszkópia terén

szakértő. Fényképeleiteit készítettek a falon látható véres ujjlenyomatról, amely Schiffer tanácsos véleménye szerint megőrzött jobb hályvokajj lenyomata. A rendőri szemle délután két órákor ért véget.

Weisz Annie holttestének exhumálása ma délelőtt kilenc órákor lesz, a boncolás pedig délután három órákor a Szevény-utcai boncolóteremben.

Szerkesztőségünk az új folyamán érdeklődött Lukátsovits Magda állapota iránt a Pajor-szanatóriumban ahonnan azt az értesítést kaptuk, hogy eddig némi javulás állott be és bár a sérülés súlyos, de nem éleveszedves Lukátsovits Magdát állapotára tekintettel csak néhány nap múlva hallgadják ki.

Bethlen István gróf a királykérdésről

Bethlen István gróf hosszabb cikket írt a Neue Freie Presse-ben a magyarországi királykérdésről, amelyben megállapítja, hogy a többségi párt két irányzatra egyetértett a pragmatika sanctio érvénytelensége tekintetében és abban, hogy Magyarország a nemzeti királyság alapján áll. Ezen túl azonban nincs egyezés felől. Mindenesetre a többségi párt létrejött hályozata a nemzeti királyság kérdésében elosztatta nagy részét annak a ködnek, amely a királykérdés tervezett megoldása körül gomolygott Magyarországon. A többségi párt határozata megelepszik azzal a deklarációval, amely csak két pontot tisztáz, de a személyi kérdés megoldásáról még csak céldzást sem tartalmaz. Az első pont, a pragmatika sanctio megszüntésére vonatkozó ugyanis mindenen fedi a trianoni béke 75. §-át, a második pedig logikus következménye az elsőnek. A trianoni békeszerződés ratifikálásának pillanatában Magyarország szempontjából ez a kérdés jogilag tulajdonképp elődől. Most kiderül, hogy a népkaral ugyanebben az irányban döntött.

Magyarország semminő irányban nem érzi magát többé más államhoz kötöttnek és szabad kezét akar magának biztosítani. Ezzel megdől szomszédaink minden vádaskodása, az ugyanis, hogy a magyarországi királykérdés megoldása a kiinduló pont, amelyet az ő függetlenségük veszélyeztetésére és a habsburgi monarchia visszaállítására lehet kihasználni.

A személyi kérdés Magyarországra beltyüge és az is marad. Magyarország lojalisan alkalmazkodik a nemzetközi politika követeléseibe, ami a többségi párt nemzetgyűlési határozatával bizosítva van, másrészt határozatlan vissza kell, hogy utasítsa ury a kis antánt, mint álláspont az antánt minden intervencióját, amellyel idegen kormányok az ország tisztán belső ügyeibe avatkozhattak. Magyarország nem akar szomszédai kezvtől függő királyt, hanem olyan uralkodót, akit a magyar nemzet akarata emel Szent István trónjára. Idejekorán tisztázunk kell tehát a kérdés nemzetközi részét, másrészt azonban addig hallgattani akarunk és hallgatniunk kell a személyi kérdésről, nehogy szertartemelőtö szomszédainkkel telkönyvű lámadásra adjunk alkalmat.

Kivonatol hogy a többségi párt ha

tározatát nemzetközi szempontból lehelőleg világosan és félremonarchizálatlanul szerkeszték meg, hogy vértelven legyünk mindenféle gyanasítás ellen. Reményvesztés rá hogy a többségi párt határozatát pontosan és korrektül fogalmazzák meg. Ilyen módon kétség-eleáné válik majd, hogy a többségi párt álláspontja mindenben fedi az én formulámat. Ha még azután is fámászanak ellenünk gyanasításokat, akkor a nem ellenséges szándékú és méltányosan gondolkozó kormányok rá fognak jönni, hogy nem mi, hanem szomszédaink keresnek ürügyet arra, hogy Közép-Európa kedélye megvívó-váre ne fusson.

A szövetségesek elenzik Konstantin és a trónörökös királyságát

Bécs, december 5. Mint a Reuter-iroda írja, a szövetségeseknek arra az esetre, ha Görögország ragaszkodik álláspontjához és visszahívja Konstantin királyt vagy a trónörökösét, Görögországtól minden pénzügi és politikai támogatást nyomban meg fognak vonni. Ha az új uralkodó vonatkozóan határozott biztosításokat nyújtani, a szövetségesek erélyes rendszabályokat fogalmozhatnak.

Párisból jelentik: A lapok örömlőknek adnak kifejezést a londoni konferencia határozatának praktikus jellege fölött, hogy Görögországtól Konstantin király visszahívásához minden megvonnak minden támogatást. Ez az intézkedés valószínűleg nem marad hatás nélkül Athénben. Másrészt a lapok melegekedéssel állapítják meg, hogy a konferencián a kölcsönös érdekeltség és a jóindulat uralkodik. A Caulois szerint a londoni konferencia az éntantot csak megerősítette.

Montenegróban nem fúrik a szerb propagandát

Páris, december 5.

Radovics András, aki a szerbek érdekében folytatott propagandát Montenegróban amikor Cetinjebe érkezett, a lakosság megáldandó. Bemene-kült egy házba. A szomszédok az fogta a házat és köveket bezarta az ablakokat. A csendőrségnek kellett segítségére sietni, nehogy meggyilkolják. Éjszaka a csendőrség Cetinjéből visszakerült szülőfalujaiba, Danilovgrad-ba. A lakosság azonban itt is ellenségesen viselkedett vele szemben, úgy hogy a montenegrói szerb megszálló hatóságok kénytelenek voltak Radovicsot fegyveres védőkísérettel Belgrádba vinni. (MTL)

Oroszország és a lengyelek között elkerült en az újabb háború

Bécs, december 5. Rigából érkező hírek szerint Joffe, az orosz békeküldetés elnöke, tegnap a Segodnia képviselője előtt kijelentette, hogy Wrangel legyőzése után Oroszországnak mílsem kell tartania Lengyelországtól. Ha Lengyelország nem mutat jóakaratot arra, hogy olyan békét kössön, amely Oroszországra néve elfogadható, akkor elkerülhetetlen újabb harcra kerül a sor.

A rigai tanácskozások nyugodtan folytak tovább, noha az orosz küldetés nyíltanvalóan azon mesterkedik, hogy a tárgyalásokat a végtelenségig húzza. Varsóból jelentik, hogy Dombzki miniszter, a rigai lengyel békedelégáció elnöke egy újságról adott nyilatkozatában azt a megjegyzését fejezte ki, hogy a rigai béketárgyalások állandó békére fognak vezetni. Mintán a politikai kérdések elvételmináris szerződés megkötése, a konferencia gazdasági és technikai mellékfeladatok megoldására irányuló munkálatait oly gyors ítemben haladnak, hogy számítanak rá, hogy a végtelenségig két hét hónapon belül megkötethetik. A konferencia esetleges elnapolásától szóló híresztelések alaptalanok.

Hiszek egy istenben, hiszek egy hazában. Hiszek egy isteni örök igazságban. Hiszek Magyarországot feltámadtában! (Amen.)

Telekit dezignálja a kormányzó Apponyi és Andrássy a kormányzóknál — Rubinek előtérben Koalíciós kormány alakul

— A Hetfoi Naplo tudostojától —

A kormányzó má folytatta a kihallgatásokat, amelyek során gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, Ernst Sándor és Vasadi-Balogh György járultak előbe hogy kifejték a válság megoldására vonatkozó álláspontjukat. Ertesülések szerint a kormányzó ma is elsősorban a gazdasági és pénzügyi problémák iránt érdeklődött és ezeknek a kérdéseknek a terén olyan tájékoztságról tett bizonyosságot, amely valósággal meglepte a politikusokat. Szóba kerültek azután a politika aktuális kérdései így a

a királykérdés és a kormány-pártnak az az ismeretes deklarációja is, amelylyel lekötötte magát a szabad királyválasztás álláspontja mellé.

A kormányzó maga ezekről a kérdésekről nem nyilatkozott, de alkalmat adott a politikusoknak, hogy a legnagyobb részletességgel megvilágíthassák álláspontjukat. Érdekes hogy a mai kihallgatásokon

a legtitmibb voltak abszolút többségben.

Ugyanis úgy Apponyi, mint Andrássy és Ernst Sándor a legfelsőbb legitimista álláspont képviselői és Vasadi-Balogh György nem helyesli azt a felfogást, amely már most ki akarja mondani, hogy a nemzetre visszazárja a szabad királyválasztás jogát.

az, hogy a helyzet mai stádiumában minden valószínűség amelletti szól, hogy Teleki fog megbízást kapni. Kérdés azonban az, hogy Teleki vállalni fogja-e a kormányalakítást.

(Törles.)

Mértéktadó politikai körökben különben is az a felfogás, hogy Teleki, ha vállalná is a kabinetalakítást, azt a feladatot nem tudná végrehajtani. Ezt mondják, hogy a párt szeis jobb számára elhidegült Teleki iránt, amiatt, mert a legnagyobb pártérdekeket fűtságságan opportunista álláspontot foglalt el. A baloldaliak pedig azért nem támogatják Telekit, mert közüdomású róla, hogy nem szimpatizál azokkal a törekvésekkel, amelyek a szabad királyválasztás jogának kímódását forszírozzák. A párt különben valószínűleg elemre fog bomlani. Teleki pedig csak egyeséges párttal háta mögött alakíthat kormányt. Eppen ezért azt hiszik, hogy a legfőbb esélye a miniszterelnökségre Rubinek gúlnának van, aki abban az esetben, hogyha a királykérdés körül mutatkozó ellentét miatt a párt kettészakadna, koalíciós kabinetei alakítana.

A lengyel katolikus egyház a borszlói bíboros ellen

Varsó, december 5.

Bertram borszlói bíboros, akinek egyházmegyéjéhez Felsőszilónia is tartozik a népszavazási felülettel együtt, papságának a hivatalától való felfüggesztés terhe alatt megtiltotta, hogy a választásban részt vegyen. Ez a tilalom heves vitát idézett elő a lengyel nemzetgyűlésben, mely után a kormány felfüggesztette, hogy a borszlói bíboros ellen hatalmával való választás címén indokoltást legyen. Lengyel egyházfejedelmek a pászhoz írtak intézked, amelyben utalással Bertram bíbornok eljárására és a lengyelek így módon való megköröszására, azt kéri, hogy Bertram bíbornok emíttet rendelkezését halálvtalanítsák.

A Lengyel katolikus sajtó is lávratot intézett a pápához, amelyben kiemeli, hogy a lengyel püspökség állásfoglalása Bertram felsőszilánti rendelkezésének ügyében az egész lengyel nép akaratát juttatja kifejezésre. (MTL)

A Bécsi Magyar Ujságot az egész Felvidékről kitiltották

Kassa, december 4. Dr. Mészura Márton teljhatalmu felsőföldi miniszter a Bécsi Magyar Ujságot rendelettel megvonata a postai szállítás és terjesztés jogát a Felvidék egész területére. A rendelet az intézkedéshez nem fűz semmiféle indoklást. A Kassai Ujság megjegyzi, hogy a kilitás ténye meglepően hat, mert nyílt tilték, hogy a cseh kormány különös rokonszempont kísérte a lap politikai irányát. Valószínű írja a lap, hogy a Bécsi Magyar Ujságot azért tiltották ki, mert rossz néven vették a Benes pöréről írt cikkeket. (MTL)

A Tisza-gyilkosság a pártanács előtt

Februárban lesz a főtárgyalás

— A Hetfoi Naplo tudostojától —

A budapesti büntetőtörvényszék vádatanása e hó 9-ére fizte ki a Tisza-féle gyilkossági bünyűgyben az ügyészség vádiratával szemben a terheltek által benyújtott kifogások felett a tárgyalást. A vádatanás Kéri Pál, Fényes László, Dobó István, Szankovszky Tibor, Götner Marcell, Lengyel László és Vágó-Wilhelm Jenő terhelteknék kifogásait tárgyalja. E tárgyalás nem nyilvános, csak a felek és ezeknek képviselői jelenhetnek meg. Dr. Kiss István táblabíró, a vádatanás elnöke fog elnökölni és az ügy előadója dr. Bán József törvényszéki bíró lesz, mint szavazó bíró Bán József törvényszéki bíró szerepel. A vádatanás dr. Szilassy Pál királyi ügyész képviseli. A vádatanás előli tárgyalás, tekintettel az ügyiratok nagy halmozására, legalább három-négy napon át tart. A vádatanás csak abban a kérdésben dönt, hogy a terhelteket milyen minősítés mellett helyezze vád alá és hogyan utasítja az ügyet főtárgyalás megtartására.

Dr. Margalits Ede vizsgálóbíró is befejezi a hét folyamán a Friedrich-féle ügy vizsgálatát. Az ügynek ez a része is tulajdonképpen már befejeződött, csak Friedrich Istvánnak kihallgatása van még hátra. Ennek megtörténte után az iratok a királyi ügyészségre kerülnek, ahol az ügy vizsgálati anyag alapján vagy vádiratot adnak Friedrich István ellen, vagy pedig megszüntetik ellene az eljárást. Ez utóbbi esetben — mint értesülünk — dr. Blain Ferenc ügyvéd átveszi a pótmagánvád képviselőit és ő ad vádiratot Friedrich István ellen. A Tisza-féle bünyűgy főtárgyalása tehát a legelőli esetben is csak a jövő év február hónapban lehet.

Az első tárgyalás a Britanniások ügyében

— A Hetfoi Naplo tudostojától —

A Britanniások bünyűgyében mint ismeretes, a királyi ügyészség Rambold Altila huszonkét éves fővárosi tisztviselő ügyében már betérjesztette a büntetőtörvényszékhez vádindítványt, amelyben a vádlott ellen rablás, szarolás és egyéb büncselekmények címén emelt vádat. Tekintettel arra hogy a büncselekmények között rablás büntetése is szerepel, ez az ügy a stádtörvényszék elé kerül. A rögtönítelő bíróság minden valószínűség szerint még e hét szerdáján megtartja Rambold ügyében a főtárgyalást. A rögtönítelő bíróságnak elnöke maga a büntetőtörvényszék elnöke dr. Langer Jenő kuriai bíró lesz.

Itt emlíjük meg, hogy dr. Vádrhelut Béla vizsgálóbíró másik két Britanniás evén és pedig Zsabka Kálmán huszonhárom éves színész és Bajtás Lajos huszonnégy éves tanuló ellen elrendelte az előzete letartóztatást. A terheltek a végzés ellen felleadványt nyújtottak a büntetőtörvényszék vádatanásához.

Selyem és horgolt nyakkendők nadrágtartók,ferfidivatlikkek

izéssee, gazdag választékban, jutányos áron

Nyakkendőház

Ceglalajdonos: László Andor, IV., Kilye-ó-5 (Kilóld-palota) és V., Deák Ferenc-utca 14

BRILLIANSZT, gyöngyöt, aranyat, platintát, ezüstöt horribilis áron vesz **INGERER ÉSKERÉZÁS** Rottenbiller-utca 24. Telefon 1052-52-54

A legfinomabb anyagból készül az „APARTÓ,” ZIVAKKÁHÖVELY

NOVEMBER JENŐ, Bpest, II., Lövőház-u. 22/a.

MOZGÓKÉP-OTTHON

A NÉVTELEN VÁR Jókai film és **NANTAS** Zoltó Emil realizmusok rognéve után Elnökösi 4. ó és 8. órakor Péntár délelőtti 1/11—1/12 délután 3 óratól

Komoly válság a népszövetségben

Argentína kilépése nagy bonyodalmat okozott

Bécs, december 5.

Genfből jelentik: A népszövetségnek ez volt az első komoly válsága. Az argentinai delegáció részéről ma este kijelentették, hogy az argentinai delegáció *Huysman* elnöknek bejelentette a népszövetségből való kilépését, mert nem bocsátották tárgyalás alá azt a szerinte alkalmoszerű javaslatát, hogy valamennyi államot *vegyék fel a népszövetség kebelébe*. Természetesen megvan rá lehetőség, hogy az argentinaiak kilépését megakadályozzák, de a válság mindenesetre kitört és most el kell dönteni, vajjon a nemzetek társasága népszövetség lesz-e, vagy pedig csak nemzetek társasága marad.

KAOE—UMTE 2:0 (0:0). Bíró Vágó Zoltán.
Erzsebetfalvai TC—VIII. ker. SC 2:0 (0:0). Bíró Koch Frigyes.
Budapesti SE—BEVV 1:0 (0:0). Bíró Fenyegő Mihály.
Nemzeti SC—ELAC 2:0 (1:0). Bíró Tészé Gábor.
Vérhalom—Obudai TE 3:0 (2:0). Bíró Iváncsik Mihály.
Rákosszentimrei TK—Budapesti TK 2:0 (1:0). Bíró Kodács Zoltán.
Munkás TE—Föv. TK 1:0 (0:0). Bíró Balog Rezső.
Zugló Turul—V. ker. SC 2:0 (1:0). Bíró Salzer Alfréd.
Újpesti TSE—Husiparosok 4:0 (0:0). Bíró Spauring István.
Testvériség—Esküvés 1:0 (0:0). Bíró Nyílvó AC—Újpesti BAK 0:0 Bíró Sándor Ernő.

Bécsi labdarúgóversenyesek. Rapid—Vienna 8:2. Rudolfsbühl—WAC 2:1. Sportklub—Floridsdorfer AC 4:0. Amateure—Admtrg 3:2. Stimmering—WAF 4:8. (MTL)

KÖZGAZDASÁG

Nagy szilárdaság a kávéházi magánforgalomban. A mai szünnapon is a vevők voltak túlnyomó többségben. Különösen nagy hatást tett a piacra a *Délivás* nagy áremelkedése, amelyet főleg olasz vevélek idéztek elő. A Délivás magával ragadta az egész kasszapiacot, ahol szintén számottevő áremelkedés mutatkozott. A Délben ma 2240—2280 között kötöttek. A szombati bécsi magánforgalomban hír szerint 2140 volt a Dél. A kulisszák között a *Magyar Hitel* még 2030, a *Rimamurányi* 4300—4350 volt. Erősen keresztet a *Salgó* is, amelyre 9000, sőt később 9100 koronával is vevő. A *Faértek*ek közül a *Lichtgel* és a *Skovosni* kereseték erősen. *Lichtgel* 1650—1700, *Slavonia* 5400 is volt. Szenczán kereset felszökken a *Klotild* árfolyama arra a hírre, hogy a vállalat a most kiűzött álló tőkeemelését ingyen részvényeket fog adni. Bécsben állítják 8000 koronával a *Klotild*. Budapestben ma 7200—7500 korona között lehetett kurzust hallani, de áru nem volt a piacon. Keresték a *Phöbusz* is, árfolyama 900 körül volt, azután a *Schlickel* 1340—1370 korona között. Országos Pa 2800—2850. Egyesületi Pa 1900 volt. A valutapiaccon dollár 515—522, márká 735—736, széköl 627 volt.

Valkó Lajos a Kereskedelmi Bank vezérigazgatója. A *Hétfői Napló* értesítése szerint a Kereskedelmi Bank vezérigazgatója meghívta **Valkó Lajos** vezérigazgatóknak. Ertesülésünk szerint **Valkó** elfogadja ezt a tisztséget.

Az új Fabank tőkeemelése. Az új Fabank rövidesen felemeli alapitőkéjét, amire több tranzakció lebonyolítása miatt van szükség. A Fabank hír szerint megszerezte egy takarékpénztár részvénymajoritását, különböző főnökök fog léteitlen és nagy fábólazottai fizeteket finanszíroz, amelyek friss tőkét involválnak. A *Viktória* Fabatörvény eladása ügyében folytatott tárgyalások is kedvező stádiumban vannak. A vállalatot a *Hitelbank* egyik érdekeltsége fogja átvenni.

Kinevezés. A Haza Bank igazgatósága a Községiállás ügyvezetőjévé nevezte ki **Agoston Oszkár**at.

A Földhitelbank tőkeemelése. A Földhitelbank Részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy f. hó 16-ára rendkívüli közgyűlést hív össze a jelenlegi harmintélfő korona alapitőknek negyvenkétfőmillióra való fölemelésé céljából.

Magyar vállalatnál rendelnek hajókat a csehek. A Komáromi Lopak szerint a Danubius Magyar Géps és Hajógyár kedvező feltételek mellett tárgyal a cseh kormányval dunai hajók szállítása ügyében. A magyar vállalat a szükséges nyersanyag előteremtése után 5 hónapra vállalja két hajókat szállítást, míg újabb két hajót két hónappal később ad át. A vételár 60 millió magyar koronát tenne ki.

A Kereskedelmi Hitelbank tőkeemelése. A Magyar Kereskedelmi Hitelbank Rt. rendkívüli közgyűlése az alapitők 30 millióról 45 millióra emelte fel. A régi részvényeseknek 3:1 arányban elővételi joguk van 380 koronás árfolyamon, mely folyó hó 11-ig bezárólag gyakorolható. Az igazgatóság új tagjaként **Guhl Oscar** zürichi nagypáros választotta meg.

A Rimamurányi kompenzáció tizede. A minisztertanács megengedte, hogy a Rimamurányi megállapodjon a cseh koksz behozatala ügyében. A kompenzáció megállapodás lényege, hogy a csehek 10 hónapon át havonta 200 vagon kokszot adnak, tehát összesen 2000 vagonot szállítanak le, míg ezzel szemben mi cserébe 10 hónapon át havi 20 vagon nullás lisztet adunk.

A Magyar Általános Ingatlanbank korábbi közgyűlési határozat alapján 5 millió korona névértékű újabb részvények kibocsátását határozta el. Az új részvényekből a régi részvényeseknek 5:1 arányban elővételt ajánlatik fel 780 koronás vételár és 20 korona bélyegilleték és kibocsátási költség fizetése ellenében. Az alapitőkeemelés után az intézel 25 millió alapitőke és cca 48 millió látható tartalék, összesen cca 73 millió saját tőkével fog rendelkezni.

Aruforgalmi korlátozás. A magyar kir. államvasutak igazgatósága december 8-tól szombatig 11-ig, vagyis a hét szerdájától szombatra bezárta a *Breck-Sirályhída* állomásra átmenetben Ausztria felé rendelt gyors és teherautók felvételét beszüntetve. A rendelkezés alá nem esnek és szállíthatók: huszmentiek, élő és leölt állatok (vad is), hal, tej, kenyér- és tésztaemlék, élelő, élelő, tojás, só, Debrecenti vidékéről burgonya, továbbá petróleum, szén, pírészén, vasment, brikett, tufa, tég, nyersolaj, benzín, benzol, szesz, géptés, faszoszalag, gyertya, parafin, izzólámpák, szénrudak, mindenemű lámpák, a szállítható árukhoz szükséges üres göngyölekek — ha megöltés céljából adják fel vagy üresen küldik vissza — rakott tartálykocsi — a borral rakottak kivételével — végül hullák és koporsók. Az utban levő árukat továbbíthatik.

Az India Bank R-T. igazgatósága közli, hogy **Lónyay Zsigmond** Rt. cégvezetőt helyettes igazgatóvá nevezte ki.

A Spódium közgyűlése. Az Első Pesti Spódium- és Enyvvár R.-T. közgyűlése határozata szerint minden régi részvény tulajdonos új részvényt vehet át, darabonként 200 koronáért, december 10-ig az AngolMagyar Banknál.

A Budapesti Iparbank R-T. november 30-iki közgyűlése elhatározta az alapitőke fölemelését 4 millió koronáról 10 millió koronára.

A Goldberger-gyár tranzakciója. A Goldberger Sám. és Fiai R.-T. ezideig a Hazai Bank érdekkörébe tartozott, az utóbbi időben azonban az Angol-Osztárk Bank budapesti főkelepe — értesüléstünk szerint — megszerezte a vállalat részvényeinek nagy részét s ehhez képest a vállalat is átkerült az Angol-Bank érdekkörébe.

Abel Gance: A tizedik szimfónia urálja a Royal-Apolló e heti műsorát, a valóságos klasszikus filmdráma, amely egy komponista, a komponista felesége és egy nemzetközi kalandor szerelmi háromszögének tragikus története. A filmet Beethoven ötödik és hatodik szimfóniájának művészi előadása kíséri. Megelőzi ezt egy pompás burleszk; *Mezőköl szerelem* címen. Az előadások 4, 6 és 8 óra kezdődnek. Jegyek Bárdnál is.

Miss Napoleon az Omniában. E héten a *Cezarina* végjáték-része, a hatodik rész, amelynek *Miss Napoleon* a címe, kerül az Omnia műsorára. Két hatalmas amerikai lap versengését mutatja be *Maud Gragnards* szenzációs személye körül. Megelőzi ezt egy megkapó miliónes játszódó színmű, amelynek *Dráma az erdőben* a címe s a párisi Gaumont-gyár egyik legsikeresebb idei alkotása. Az előadások 4, 6 és 8 óra kezdődnek. Jegyek Bárdnál is.

A névtelen vár az Urániában. Minden este *Jókai* regénye, *A névtelen vár* kerül színez az *Uránia-Színházban*, egyre fokozódó sikerrel. A művészetnek, az irodalomnak tökéletes érvényesülése a *Corvin-gyár* alkotása, amelyben *XVI. Lajos* leányának örkészpé története izgalmas fordulatokban s gazdag szépségekben elevenedik meg. Olyan diadala ez a magyar filmművészetnek, amilyen még nem volt példa. Az *Uránia* előadása 5, háromnegyed 7 és fél 9 óra kezdődik.

A vetélytársak a Tivoliiban. Nagy olvas sportdráma kerül e héten a Tivoli vásznára, egy izgalmas részletekben bővelkedő, érdeke s történet, amelynek eseményeit a sportszenvedély mozgatja. A sport híveinek különös érdeklődését érdemli meg ez a filmalkotás, amelynek címszerepében *Ciny*, a hírneves orosz drámai színész mutat be parádés alakítást. Az előadások 4, 6 és 8 óra kezdődnek.

Porzoltó Kálmán darabja a „Színeszűz” eseménye a *Corso* e heti műsorának. A forró lírikus drámai események *Matyasovszky* Honának és *Lukács Pálnak* megkapó játékra nyújt alkalmat. Ezt megelőzi *Francesca Bertini* egyik legnagyobb alakítása, a „*Büszkeség*”-ben. Az előadások 4, 6 és 8 óra kezdődnek.

A vasárnapi labdarúgómérkőzések

Küzdelem a bajnoksáért

A vasárnapi labdarúgómérkőzések a legújabb rendben. simán folytak le és jórészt papírforgalom szerinti eredményre végződtek.

MTK—TTC 4:0 (3:0). A Testgyakorlók Orthala a középésztár helyén ragyogó játékokat produkáltak és végig könnyűen, nagy föltönyvel nyerték a mérkőzést. Különösen az első félidőben produkált mesteri játékok a bajnoksáért. A gólokat *Orth (2)*, *Schlösser (1)* és *Molnár (1)* rúgták. A TTC csapatából *Procnok* és *Fried* tündek ki.

FTC—III. KTYVE 3:0 (2:0). Meglepetés-szerűen könnyven győzött a Ferencvárosi együttes a bajnokság élen szereplő III. KTYVE ellen, amely célul a vereséggel a negyedik helyre esett vissza. Végig könnyven győzött az FTC, amelynek legfőbb erőssége a csatársor volt. *Kertész Géza* és *Polya* vezette a támadásokat. A III. KTYVE egy perig sem volt frontban, sőt nagyon durván játszottak, úgy hogy a bíró *Hegyi* és *Starkot* kiállította. A gólokat *Nikolsburger* és *Sznart* rúgták.

UTE—Kispest 1:0 (1:0). Egy góllal győzött az UTE, a kispesti csapat azonban egyenrangú ellenfele volt az újpestieknek. Tarlakék-kapussal állt ki a KAC és vereséggel ennek köszönhetette. A gólt *Prijor* rúgta.

BTC—MAFC 2:2 (1:1). Egyenrangú ellenfelek mérkőzése. Az eredmény jól kifejezte a lefolyt játékokat. A gólokat a BTC részéről *Pot* és a MAFC részéről *Egri* és *Gang* rúgták.

BAK—33 FC 2:2 (1:1). A 33 FC tíz emberrel játszotta végig a mérkőzést és az utolsó perig vezetett 2: arányban, ekkor rúgta a BAK kiegyenlítő góját.

Vas-és főmunkások—VII. SC 2:1 (1:0). A gólokat *Gottlieb* rúgta. A VII. SC különösen a második félidőben visszacsott.

Acél TE—MÁV géppár 3:2 (1:1). Bíró *Anspitz Sándor*.

A Fővárosi Sörfőző R-T. december 9-én tartja évi rendes közgyűlést. A zárszámadások bőséges tartalékokkal után 2,582.304 K tiszta nyereséget mutatnak ki. Az osztalék 16 K = 8 százalék. Ugy tudjuk, hogy a vállalat részvényeit legkezelebb bevezetik a borszóra. A legutóbbi napokban 4000 kor. pénz volt kiadható.

Az Országos Fatermelő mérlege. Az Országos Fatermelő R.-t. 1918. évi mérleg a 9 millió alapitőke mellett 559.742 korona, az 1919. évi mérleg ellenben már 2.720.746 korona tiszta nyereséget tüntet fel. Az 1919. évi mérleg szerint a társaságnak nyílt tartalékai 4.200.000 koronát tesznek ki. A társaság az 1919. évi mérleg szerint álló értéket 4.536.922. gőmbétezik, 9.603.709. kézfárúját 15.575.221. épületeit és iparvutait 4.906.937 koronára értékelte.

Acél és Tára szűfővágó és fatermelő R-t. cég állt a budapesti Acél és Tára fatermelő cég a Földhitelbank Rt. egész adett részvénytársasággá alakult 2 millió korona alapitőkével.

SOK FATES SZENET írtak meg a **Frändor** című műveivel. Kapcsolódóan a **FRANDOR** utadöntésnek hazában: Budapest, VI., Andrássy-ut 62. Telefon: 98—69.

Az Ernst-Muzeum akei, Budapest

XIII—XIV. Nagy ajutemény, mely áll híres mesterekből credő képekől (Bassano, Eeckhout, Goverts, Guardi, Helsen, van Menten, Rugendas, Jan Steen, Uden, Wouwerman, Daffinger, Waldmüller, Zügel, Barabás, Benczur, Borsos, László, Lotz, Markó, Mednyánszky, Mézős, Munkácsy, Paál, Szinyei, stb.), nagyrétekű porcellánokból (Bécs, Meissen stb.) ezüst és aranytárgyak, szelencék, ékszerek, bronzok, szőnyegek, határoz. stb. **Kidőlás:** 1920 december 5., 6., 7-én d. e. 9-től d. u. 5-ig. **Ankezi:** 1920 december 8. d. e. fél 11-től kezdve. A katalógus ára 50 korona.

Fájós lábakra cipők Gerőnéi, Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 14. Felvilágosító irat ingyen és bérmentve.

FŐVÁROSI ORFNUM

Nagymező-utca 17. Igazgatók: **Kelcti** és **Ribner** a B-írósi-Ribner házta vendéglátója és a nagy decembri műsor. Kezdeté fél 7 órakor

NERZETI ROYAL ORFNUM

VII., Erzsébet-körút 31. Telefon 10267 121-68 A nagyszerű decembri varieté műsora: **Marcel Curry**, **Walbers** & **John**, **Sigornia Julietta**, Csalgányi **Norányi Manci** fellépésével. Kezdeté fél 7 órakor

Felelős szerkesztő: **SZOMAHÁZY ISTVÁN**
Társrszerkesztők: **Dr. ELEK HUGÓ** és **PAJOR MÁTYÁS**
„UJSAĞÜZEM” R-T, BUDAPEST